

Saldus novada Lutriņu pagasta bibliotēka

**Saldus novada Lutriņu pagasta bibliotēkas
2018.gada pārskats**

Saldus novada Lutriņu pagastā, 2019

Pārskata perioda kopsavilkums.....	3
1. Vispārīgs bibliotēkas raksturojums	4
2. Finansiālais nodrošinājums.....	4
3. Materiālā un tehniskā stāvokļa vērtējums	5
4. Personāls.....	6
5. Pakalpojumu piedāvājums un pieejamība	7
6. Krājums	8
7. Darbs ar bērniem un jauniešiem	10
8. Novadpētniecība	12
9. Projekti	13
10. Publicitāte	13
11. Sadarbības tīkla raksturojums.....	14
12. Pielikumi.....	16

Pārskata perioda kopsavilkums

Lutriņu pagasta bibliotēkas darba prioritātes līdz šim bija nemainīgas - novadpētniecība, darbs ar bērniem un, projektus realizējot, latviešu daiļliteratūras popularizēšana. 2018.gadā sākās darbs ar jaunu interešu grupu – *radošo sieviešu studiju* vai rokdarbnieču pulciņš. Plašāk sadaļā “Pakalpojumu piedāvājums un pieejamība”.

Novadpētniecībā – uzsākta periodikas aprakstu veidošana, *novadnieku sienas* atklāšana bibliotēkā (vairāk sadaļā “Novadpētniecība”) un 6.-9.klašu skolēniem konkurss “Ko tu zini par Lutriņu pagastu?”. Pēdējie divi notikumi saistīti ar bibliotēkas devumu Latvijas 100-gadē.

Bibliotēka vēlētos ciešāku sadarbību ar Lutriņu pamatskolu, bet 2018.gadā darbs ir uzlabojies, salīdzinot ar iepriekšējo laika posmu, arī ar skolas bibliotēku. Te jāmin bibliotēkārās stundas, minētais konkurss, skaļā lasīšana 6.klasei un tematiski pasākumi, piem., ūdens tēma latviešu daiļliteratūrā, kurā skolēni iepazīs ar Valda “Staburaga bērniem”. Pēc pašu skolēnu ierosinājuma notika ekskursija uz Saldus pilsētas bibliotēkas Bērnu un jaunatnes nodaļu.

Latviešu daiļliteratūras popularizēšanā no 2015.gada tiek realizēts projekts “Tabletes vietā-grāmata”, kuru atbalsta VKKF. 2018.gadā šā projekta 4.turpinājums. Kopumā no VKKF piesaistīti 1945 EUR un bibliotēkas lietotāji iepazīstināti ar 11 rakstniekiem, dzejniekiem un publicistiem. Nozīmīgs uzdevums pēdējā projekta turpinājumā bija veicināt bērnu lasītprasmi un saturīgi pavadīt brīvo laiku. Ar jaunajiem lasītājiem vasaras brīvlaikā tikās divas bērnu rakstnieces – E.Gulbe un M.Jakuboska. Par tradīciju ir kļuvušas Dzejas dienas Lutriņos, kuras finansiāli nodrošina vietējā pagasta pārvalde.

Bibliotēkas lielākā problēma ir sanitārā mezgla ierīkošana. Lai gan tehnisko darbu tāme ir izstrādāta jau pirms 4 gadiem, tomēr rezultāts nav. Nepieciešams arī telpu remonts, labākajā gadījumā kosmētiskais. Bibliotēkas vadītāja šīs problēmas viena nevar atrisināt. Kopsaucēju nevar rast Lutriņu pagasta pārvaldes un Saldus pašvaldības vadība. Vairākus gadus ir vēlme bibliotēku pārvietot uz citām telpām, bet tajās arī vajag kapitālo remontu. Tas prasa lielus finanšu ieguldījumus un, protams, sadarbību starp abām pusēm un sapratni, ka bibliotēka pagastā ir viena no nozīmīgām kultūras un izglītības iestādēm.

1. Vispārīgs bibliotēkas raksturojums

Lutriņu pagasta bibliotēka ir viena darbinieka bibliotēka. Darbojas kā pagasta pārvaldes struktūrvienība ir komunikāciju centrs kultūras, izglītības un sociālo funkciju jomā. Bibliotekārs darbojas kā padomdevējs, kā psihologs saskarsmē ar lasītāju un ikvienu pagasta iedzīvotāju.

Bibliotēka savā darbā darbojas saskaņā ar Saldus novada pašvaldības apstiprinātu nolikumu, lietošanas un pakalpojumu izmantošanas noteikumiem, kā arī apstiprinātiem maksas pakalpojumiem.

Veidojot 2018.gada darba plānu, akcents likts uz Latvijas simtgadi un bibliotēkas tēla popularizēšanu novadā un Latvijā, kā arī uz jaunu kultūras produktu radīšanu.

Nozīmīgs jaunums bibliotēkā ir *novadnieku siena* “Lutriņu pagasta novadnieki”. Abonementa daļa pilnībā aprīkota ar jaunām mēbelēm. Realizējot projektus, lasītājiem dota iespēja klātienē tikties un diskutēt ar literātiem. Tradicionālās Dzejas dienas – šoreiz dzejniece Maija Laukmane un dziesminieks Uldis Fridrihsons. Uzmanība vērsta uz jaunajiem lasītājiem, bērniem dota iespēja saturīgi pavadīt brīvo laiku. Bibliotēkā dibināta un aktīvi 2.gadu darbojas *radošo sieviešu studija*. Sagaidot Latvijas jubileju, dalībnieces iegūtās prasmes rādīja rokdarbu izstādē “100 darbi Latvijai”.

Pati lielākā problēma, kas attiecas uz kvalitatīvu lietotāju apkalpošanu ir sanitārā mezgla ierīkošana bibliotēkas telpās. Risinājums netiek rasts jau 4 gadus, vienmēr pietrūkst finanšu līdzekļi, un tie nav mazi.

Darbības stratēģijā izmaiņu nav, akreditācija – 2020.gadā.

Kopā ar biedrību „Lutriņu Sprīdīši” bibliotēka veicina pagasta kultūrvides saglabāšanu un kultūrtūrisma attīstību. 13 gadu laikā īstenoti 17 kopīgi projekti.

2. Finansiālais nodrošinājums

Tabula “Bibliotēkas finansiālais nodrošinājums”

	2016	2017	2018
Kopā (EUR)	13175	14879	15333
Pašvaldības finansējums	13175	13834	14833
Citi ieņēmumi:	200	1045	500
<i>t. sk. maksas pakalpojumi</i>	-	-	-
<i>t. sk. ziedojumi un dāvinājumi</i>	-	-	-
<i>t. sk. VKKF finansējums</i>	200	1045	500
<i>t. sk. citi piešķirumi</i>	-	-	-

Tabula "Bibliotēkas izdevumi"

	2016	2017	2018
Izdevumi kopā (EUR)	9451 (+529)	9655 (+ 204)	10367 (+ 712)
Darbinieku atalgojums (bruto)	7084 (+902)	7520 (+ 436)	8092 (+ 572)
Krājuma komplektēšana	2367 (-373)	2135 (232)	2275 (+ 140)

Katru gadu minimāli pieaug finansiālais nodrošinājums, kurš nodrošina tikai b-klasē pamatfunkciju veikšanu. Nauda pēdējos 2 gados no pašvaldības nav palielinājusies krājuma papildināšanai – 1335. Programmas Bērnu žūrijas atbalsts + 140. Kapitālie ieguldījumi apgūti 909 EUR. Bibliotēka ieguvusi jaunu grāmatu izstāžu plauktu, 2 galdus un video projektu.

3. Materiālā un tehniskā stāvokļa vērtējums

Remontdarbi pārskata periodā nav veikti, jo aktuālākie un nepieciešamākie izdarīti 2016.gadā. Turpināts darbs pie krājuma, lai tas būtu draudzīgs lasītājiem. Vairāki plaukti atbrīvoti no nepieprasītas literatūras, līdz ar to paplašinājusies galvenā krājuma telpa. Atbrīvotā telpas kvadrātūra dod iespēju pasākumus apmeklēt plašākam interesentu pulkam un *radošās studijas* nodarbībām. Nepieciešams visu telpu kosmētiskais remonts. 2017.gadā izstrādāta veicamo darbu tāme krājuma telpai un plauktu atjaunošanai. Tā kā katru gadu rodas jaunas idejas ne tikai no Lutriņu pagasta pārvaldes, bet arī Saldus pašvaldības puses par bibliotēkas pārvietošanu uz citām telpām, saprotams, ka remontdarbi izpaliek. Tas pats sakāms par sanitārā mezgla ierīkošanu (2 akreditāciju aizrādījums). Akceptēts nu jau gadus četrus Lutriņu PP budžeta attīstības sadaļā, bet pie Saldus novada budžeta apstiprināšanas to neņem vērā, taču remonta tāmes izmaksas katru gadu pieaug.

Bērnu krājuma telpa pilnībā iekārtota ar jauniem plauktiem un grāmatu kastēm. Grāmatu krājums atbilstošs lasīšanas veicināšanas programmām. 30% no jaunieguvumiem ir bērnu literatūra.

Tabula "Bibliotēkas iekārtas un aprīkojums"

	Darbiniekiem (skaits)	Lietotājiem (skaits)	Vērtējums (teicams/labs/apmierinošs/neapmierinošs)	Piezīmes
Datori	1	7	Lēns internets	Jāizvērtē un 3 gab. jānodod atpakaļ TTD
Plānie klienti	-	-	-	
Multifunkcionālās iekārtas	-	2	Jaunā-2016.gada-teicama	iespēja izmantot visām pagasta iestādēm, TTD-neizmanto
Printeri	1	-	2015.-labs	Darbam, melnbalts
Kopēšanas iekārtas	-	-	-	
Citas iekārtas	2	-	Darbojas, bet morāli novecojuši	Videokamera, fotoaparāts

4. Personāls

Pagasta struktūrvienība ir viena darbinieka bibliotēka. Vadītājam ir pirmā un vienīgā darba vieta 47 gadus. Vidējā izglītība, bet liels darba stāžs.

2018.gadā - profesionālajai pilnveidei 67 akadēmiskās mācību stundas - kursi LNB, un Saldus pilsētas bibliotēkā, novadpētniecības konference Kuldīgā un pieredzes apmaiņas brauciens uz Lietuvas bibliotēkām. Bibliotēkas telpu tīrību un apkārtnes sakopšanu uztur pagasta pārvaldes apkopēja un dārzniece-sētniece.

Bibliotēkas vadītāja 2018.gada iedzīvotāju aptaujā ieguva nomināciju "Kultūras vērtību nesējs".

5. Pakalpojumu piedāvājums un pieejamība

Tabula "Bibliotēkas pamatrādītāji"

	2016	2017	2018	% salīdzinot ar iep. gadu
Lietotāju skaits	294	304	287	- 5,59%
<i>t. sk. bērni</i>	114	103	117	+ 13,59%
Fiziskais apmeklējums	3298	2905	2316	- 20,28%
<i>t. sk. bērni</i>	972	836	531	- 36,48%
Virtuālais apmeklējums	612	464	452	- 2,59%
Izsniegums kopā	8837	8839	6332	- 28,36%
<i>t. sk. grāmatas</i>	5127	4529	3947	- 12,87%
<i>t. sk. periodiskie izdevumi</i>	3616	4242	2354	- 44,51%
<i>t. sk. bērniem</i>	1198	1129	632	- 44,02%
Lietotāji % no iedz. skaita apkalpes zonā	22,23	23,29	22,16	- 1,13%
Iedzīvotāju skaits	1322	1305	1295	- 10

Salīdzinot divus pēdējos gadus, ir būtiskas izmaiņas visos rādītājos, izņemot bērnu lietotāju skaits ar plusa zīmi. Iedzīvotāju skaits samazinās, tas ir loģiski, jo aizsaulē aiziet grāmatu lasītāju vecākā un vidējā paaudze. No pagasta izbraucēju skaits uz ārzemēm nav tik ievērojams, bet ir deklarētie, kuri nedzīvo uz vietas. Jaunā paaudze arvien mazāk lasa, to aizstāj modernie saziņas līdzekļi. 2018.gada cipari atbilst ALISES reģistrētajām ziņām. Gada 1.-3.ceturkšņos pasākumu apmeklētību un izsniegumu bibliotēkā uz vietas netika reģistrēta programmā, bet manuāli. Tāpēc daļa no samazinājuma jānovirza uz šo iemeslu.

Bibliotēka sniedz visus iespējamus pakalpojumus – informācijas tehnoloģijās, kopēšanas, printēšanas, skenēšanas jomā. Divas reizes nedēļā iedzīvotāji var saņemt konsultācijas datoru iemaņu apgūvē. To labprāt izmanto seniori, bezdarbnieki, mājsaimnieces. Bez minētajiem pakalpojumiem b-kas apmeklētājiem dota iespēja iepazīties ar novada ikmēneša informatīvajiem izdevumiem, pagasta iestāžu darba jaunumiem, organizēto pasākumu afišām. Bibliotēkai ir draugu.lv lapa, tās galerijās atspoguļotas visas aktivitātes, kas notiek bibliotēkā – jauno grāmatu parādes, afišas, pasākumu foto. Bibliotēka strādā ar vairākām mērķgrupām – bērni, seniori un mājsaimnieces.

Paplašinājies apmeklētāju loks un darbības virzieni 2017.gada nogalē nodibinātajai *radošo sieviešu studijai*, kura darbojas bibliotēkā trešdienu vakaros. Nodarbības notiek regulāri (39 nodarbības). Katru mēnesi tiek sastādīts nodarbību plāns, kuras vada vietējā rokdarbu

speciāliste. Tajās iesaistās vidēji 10 pagasta iedzīvotājas, atsevišķus darbus darina arī bērni. Piemēram, sveču liešana, lieldienu olu marmorēšana, Ziemassvētku rotājumu gatavošana, filcēšana, izšūšana u.c. Bibliotēkas *pienesums* ir grāmatu izstāžu organizēšana par attiecīgās nodarbības tēmu, piem., literatūra par latvju zīmēm, rokdarbiem, puķkopību un derīgo padomu grāmatas. Nodarbību sākumā dalībnieces gūst kulturālu baudījumu, iepazīstoties ar jaunajām grāmatām bibliotēkā un mākslas izstāžu atklāšana. Pieminēšanas vērtas ir gleznu izstāde “4 paaudzes”, no Pāvilostas L.Hornas rokdarbu izstāde, I.Pīlēģes gleznojumi uz stikla, “Ķirbju balle” u.c. Studijas dalībnieces ir pirmās, kuras novērtē un nereti arī piedalās izstāžu ierīkošanā, piem., 8.marta svētkos izlika daiļdarbu izstādi par sievietēm. Tā tiek arī iepazīts bibliotēkas grāmatu krājums. Māmiņas un vecmāmiņas nāk kopā ar bērniem. Ar viņiem tajā pašā laikā nodarbojas bibliotekāre, lasot un rādot grāmatas, notiek priekšā lasīšana un bērniem dota iespēja spēlēt intelektuālās spēles. Bibliotēka savās telpās atbalstot nodarbības, iegūst jaunus lasītājus, apmeklējumu skaita palielināšanos un arī aug interese par rīkotajiem bibliotēkas pasākumiem. Bibliotēka studijas dalībniecēm noorganizēja ekskursiju uz S. Mednes ziedošo peoniju dārzu.

Tā kā vietējai nevalstiskajai organizācijai darbības vieta ir bibliotēkā, tad iedzīvotājiem ir iespēja saņemt visu noderīgo informāciju par organizācijas jaunumiem un projektiem. Bibliotēka apmeklētājiem atvērta darba dienās, darba laiks ir elastīgs, jo trešdienās tas līdz plkst.20.00.

Pagastā ir pansionāts un sociālā māja, bet bibliotēkai nav ierīkota uzbrauktuve personām ar kustību traucējumiem. Lai situāciju atrisinātu, tad bibliotēkas vadītāja lasāmvielu nogādā šajās vietās.

Tabula “*Starpbibliotēku abonementa (turpmāk SBA) rādītāji*”

SBA	2016	2017	2018
No citām Latvijas bibliotēkām saņemto dokumentu skaits	118	219	125
Uz citām Latvijas bibliotēkām nosūtīto dokumentu skaits	109	182	31

Pēc pieprasījuma un lietotāju interesēm veidotas grāmatu kopas no Saldus pilsētas bibliotēkas, piem., “Pavisam citādas grāmatas”, “Valdis “Staburaga bērni”- dažādu gadu izdevumi”, sadarbība ar pagastu bibliotēkām, uz laiku pasūtīt iztrūkstošo literatūru. Sadarbība ar Kursišu informācijas centru-bibliotēku un SBA kārtā pasūtīt Lutriņos neesošo 2015. gada daiļliteratūru. SBA uz citām bibliotēkām izsniegto dokumentu skaits būtu lielāks, bet izsniegums reģistrēts bija uz konkrētas bibliotēkas vārda.

6. Krājums

Tabula “*Krājuma komplektēšanas finansiālais nodrošinājums*”

	2016	2017	2018
Finansējums krājuma komplektēšanai	2367	2135	2270 (+135 BŽ)
<i>t. sk. pašvaldības finansējums</i>	2367	2135 (-	2135

		232)	
grāmatām	1367	1335	1335
<i>t. sk. bērnu grāmatām</i>	178	437 (+259)	417 (-20)
periodiskajiem izdevumiem	1000	800 (- 200)	800
Finansējums krājumam uz 1 iedz. (pašvaldības finansējums)	1,79	1,65	1,79

Krājums veidojas no budžetā apstiprinātajiem līdzekļiem, dāvinājumiem un bezatlīdzībā nodotiem izdevumiem. Apstiprinot gada budžetu 2018.gadam, krājuma komplektēšana veidojās no formulas 0,84 x pagastā deklarētie iedzīvotāji. Pašvaldības finansējums pēdējos 2 gadus nav mainījies. Prioritātes, analizējot bibliotēkas lietotāju intereses, joprojām ir bērnu grāmatas, oriģinālliteratūra, dokumentālā. Komplektējot, tiek ņemts vērā grāmatas saturs un vizuālais noformējums, tas attiecas uz daiļliteratūru. Nozaru literatūrā – šā brīža aktualitātes, pašizglītošanās, vēsture. Ievērojot akreditācijas komisijas ieteikumu, norakstīti fiziski un morāli novecojuši dokumenti, grāmatas ar nepievilcīgu izskatu (538, no tām 81 bērnu gr.). Līdz ar to krājums kļuvis draudzīgāks lasītājiem. To atzinuši arī Saldus pilsētas bibliotēkas speciālisti. Pārskata periodā bibliotēkas krājuma pārbaude (inventarizācija) nav veikta. Lai krājums būtu kvalitatīvs un atbilstu lietotāju interesēm arī turpmāk, 2018.gadā pārstrādāta, precizēta un papildināta Komplektēšanas politika turpmākajiem 5 gadiem. Izzināta nozaru literatūras atbilstība un izmantojamība.

Tabula "Krājuma rādītāji"

	2016	2017	2018
Jauniegunumi	763	674	655
Grāmatas	200	201	179
<i>t. sk. latviešu daiļliteratūra</i>	42	97	70
<i>t. sk. bērniem</i>	54	61	60
Izslēgtie dokumenti	1167	816	981
Krājuma kopskaits	7664	7118	6792
Grāmatu krājuma apgrozība	1,2	1,24	0,93
Periodisko izdevumu apgrozība	6,3	13,9	8,14

Krājuma rādītājiem jaunieguvumos ir tendence samazināties, izņemot jaunieguvumi bērniem. Grāmatu un preses izdevumi kļūst dārgāki, lietotāju skaits samazinās, arī iedzīvotāju skaits

pagastā mazinās. Gados jauni cilvēki lasa maz vai nemaz. Lasošā paaudze, tie ir pusmūža un gados vecāki cilvēki, aiziet aizsaulē. Ļoti rūpīgi tiek izvērtēts jauno grāmatu saturs un lasāmības ilguma prognozēšana. Ir tā, ka ārzemju bestsellerus 2 gadus lasa, tad tie *ieguļas* plauktā. Lasītājs vienmēr grib lasīt jaunākās grāmatas. Lai tomēr aktualizētu senākos izdevumus, tiek rīkotas izstādes ar intriģējošiem nosaukumiem. Tas neattiecas uz oriģināldaiļliteratūru.

Tabula "Bibliotēkā pieejamo datubāzu izmantojums"

Dabubāze	2016	2017	2018
Letonika	66	148	132
News	6	15	0

Lietotāji informēti un tiek dota iespēja izmantot pieejamās datu bāzes, piedalīties dažādās akcijās, piem., par Latvijas skaistāko monētu, Saldus pilsētas bibliotēkas rīkotajos ES informācijas punkta konkursos. Letoniku izmanto skolēni, rakstot zinātniski pētnieciskos darbus. Bibliotēkas lietotāji var izmantot 321 videodisku, kuros glabājas visa svarīgākā informācija par notikumiem pagastā no 2006.gada. Diski ir sistematizēti, kartotēkā izveidots apraksts. Lietotājam dota iespēja konkrētu pagasta notikumu noskatīties videoversijā. Kolekcija ne vienreiz vien ir prezentēta bibliotēkas ciemiņiem un pasākumos. Trūkums – nav pievienoti elektroniskajā katalogā.

Lietotāji par krājuma jaunumiem tiek informēti ar izstādēm, ar *jauno grāmatu parādēm* un www.draugiem.lv Lutriņu b-kas lapā. Pēdējā ir kļuvusi ļoti populāra. Skolēnu brīvlaikos - bērniem *lasošās trešdienas*.

Bibliotēkas parādnieki problēmas nerada, jo lasīšanas termiņš ir mēnesis. Jaunākās paaudzes lietotāji ar e-pasta starpniecību vai telefoniski lūdz pagarināt lasīšanas termiņu. Tiek sūtīti atgādinājumi uz doto e-pastu.

Krājuma komplektēšanā problēmu nav. Sadarbība jau vairākus gadus ar Virja LK, SIA. Firmas pārstāvji izprot pagastu bibliotēku vajadzības un prioritātes. Ļoti labi darbojas mājas lapa www.virja.lv, var pasūtīt elektroniski, arī piegāde nekavējas. Cenu starpība ar citiem piegādātājiem ir minimāla.

7. Darbs ar bērniem un jauniešiem

Tabula "Bibliotēkas pamatrādītāji darbā ar bērniem"

	2016	2017	2018
Lietotāju skaits	114	103	117
Fiziskais apmeklējums	972	836	531
Izsniegums	1383	1129	632

Krājums	1220	1165	1144
Jaunieguvumi	54	61	60
Jaunieguvumu proporcionalitāte	0,27	0.30	0.33
Pašvaldības finansējums	178	366	417
Projektos ietilpst			2 (VKKF, Bērnu žūrija)
Izstādes	21	19	23
Pasākumi	16	19	21

Lutriņu pamatskolā mācās 74 bērni (2017. – 70). Bibliotēkā par lasītājiem un datorlietotājiem 117. No tiem 26 PII audzēkņi BŽ dalībnieki. Pēdējie gan iesaistījušies tikai BŽ, nav vēl aktīvi lasītāji. Daudzi skolēni, kuri dzīvo pagastā, bet mācās citās skolās - Druvas, Cieceres, Saldus v-sk., Saldus pamatskolā, bet apmeklē Lutriņu bibliotēku. Vēl ir vasaras *brīvlaika* bērni, kuri ciemojas pie vecvecākiem. Datorlietotāju skaits krasi sarucis.. Lasītprasme atsevišķos gadījumos ir zema pat jau esot 6.klasē un lasīt gribēšanas interese zūd. To novēroju pasākumā “Skaļā lasīšana” 6.klasei. Domāju, ka arī skolas mācību procesā neieaudzina interesi par grāmatu. Ko nozīmē izlasīt grāmatu ar 100 lappusēm, kuras pārsvarā ir ārzemju autoru darbi – maz teksta un daudz ilustratīvā materiāla? Negribu to attiecināt uz visām skolām. PII sagatavošanas grupas audzēkņi aktīvi piedalās Bērnu žūrijā, ar audzinātājam pārrunā izlasīto. To secinu, redzot, cik rūpīgi audzinātājas aizpilda Bērnu žūrijas anketas katram bērnam. Bet aizejot uz skolu, interese par grāmatām pamazām zūd, jo lasītprasme netiek virzīta tālāk.

Pašvaldības finansējums ir pietiekošs, to rāda jaunieguvumu proporcionalitāte. Krājums ir draudzīgs lietotājiem, jo tiek norakstītas fiziski nolietotas (noplīsušas, sazīmētas, netīras) grāmatas. Arī bērniem patīk jaunas un spožas grāmatas. Jāsaka gan, ka agrāko gadu izdevumi, un to ilustrācijas ir acīm tīkamākas un vieglāk uztveramas.

Pasākumu aktivitātes aptver visas vecumu grupas. Vecāko klašu skolēni un jaunieši aizrāvušies ar fantastisko literatūru, tad arī jaunumu plauktos un izstādēs var atrast šāda satura grāmatas. Tomēr pirmajā vietā, manuprāt, ir jābūt oriģinālliteratūrai. Varbūt varētu eksperimentēt ar Bērnu žūriju, kurā būtu iekļautas tikai latviešu rakstnieku grāmatas? Citādi ir tāda sajūta, ka mūsu rakstnieku grāmatas paliek otrajā vietā.

2018.gadā bibliotēka apmeklētājiem piedāvā jaunu pakalpojumu – intelektuālo spēļu spēlēšana. Bērni to labprāt izmanto – brīvlaikos, pēc pasākumiem un radošajās nodarbībās.

Pasākumu aktivitātes darbā ar bērniem un jauniešiem:

Galvenais kritērijs darbā ar lasītājiem – lasīšana, iepazīstināšana ar grāmatām un to autoriem, sarunas par izlasīto. Rakstītais vārds ir bibliotēkas darbības pamatu pamats.

Projekta “Tabletes vietā – grāmata 4.turpinājumā” 2018.gadā viens no mērķiem bija - rakstnieki bērniem un jaunatnei. Bibliotēka aktīvi darbojas arī skolēnu brīvlaikos, lai bērni varētu

saturīgi pavadīt brīvo laiku. Tradicionāli tās ir brīvlaiku *lasošās trešdienas*, kurās notiek dažādi izglītojoši literāri pasākumi radošajās darbnīcās ar grāmatām un intelektuālajām spēlēm. Projekts sākās jūnijā ar vasaras brīvdienām.

Jaunāko klašu bērni iemīļojuši “pelēnu mammu” rakstnieci Eviju Gulbi, kura sarakstījusi 9 grāmatas. Viņa ieradās ciemos ar saviem zīmētiem grāmatu varoņiem, par kuriem arī viss pasākums norisinājās. Rakstniece pastāstīja, kā top ilustrācijas, kāds ir grāmatiņas ceļš līdz lasītājiem. Tikšanās bija kā dialogs - bērni darbojās kopā ar autori. Gaidot ciemos E.Gulbi, bērni bija izveidojuši zīmējumu izstādi no izlasītajām grāmatām un pasākumu dienā rakstnieci sagaidīja vietējie Lutriņu lauku pelēni Koko un Riko.

“Ja mani esošajiem un topošajiem lasītājiem ir vēlme mani satikt, labprāt viesojos bibliotēkās, skolās... Priecājos, ja kādam tas liek smieties vai raudāt. Paldies, ka lasāt!”, tā par sevi saka rakstniece Māra Jakubovska. Viņa raksta daudz - lieliem un maziem lasītājiem. Šoreiz bibliotēkas vadītāja ieklausījās bērnu vēlmēs. Viņiem bija brīnišķīga iespēja tikt ar rakstnieci un sarunās salīdzināt savu iztēlē veidotu tēlu ar realitāti. Īstenība kā vienmēr ir skaistāka. Vēl jo vairāk tāpēc, ka rakstniece uz tikšanos ar lasītājiem atbrauca kopā ar grāmatu varoni suņuku Rufi. Rufis bija draudzīgs un pieradis būt bērnu vidū. Tā bija kanisterapijas nodarbība ar dzīvnieka klātbūtni. Un 2018.gads taču bija Dzeltenā Suņa gads! Šajā reizē bibliotēka *izgāja* no savām telpām, un pasākums notika Namīķu ciemā. Nolūks bija, lai arī turienes bērni jūt bibliotēkas klātbūtni, vēl jo vairāk, ka tur atrodas sociālā māja. “Rūķīšos” uz laiku dzīvo mātes ar bērniem krīzes situācijās.

Konkurss “Ko tu zini par Lutriņu pagastu?” veltīts Latvijas dzimšanas dienai. Uz 20 izglītojošu novadpētniecības satura jautājumiem atbildes meklēja 6.-9.klašu skolēni. Piedalījās gan klašu kolektīvi, gan individuāli dalībnieki. Konkursa galvenais mērķis bija, lai bērni izzinātu sava pagasta vēsturi un šodienu. Konkursantiem tika dota iespēja vispusīgi apgūt bibliotēkas novadpētniecības datu bāzi un iepazīties ar pamatskolas muzeja materiāliem. Nejutu klašu audzinātāju klātbūtni vai ieinteresētību. Bija klašu līderi, kuri *aizrāva* savus klases biedrus.

6.klases skolēni piedalījās *2 skaļās lasīšanas* stundās. Tā kā klasei ārpusstundas nodarbībās vienojoša tēma šajā mācību periodā ir “ūdens”, tad ieteikums padziļināti iepazīt grāmatu “Staburaga bērni”. Literatūras stundas notika bibliotēkā, bērni skaļi lasīja dialogos. Papildus meklēja materiālus par Staburagu un veidoja aprakstus. Bērni iepazīnās ar izstādi, kurā varēja skatīt dažādu gadu “Staburaga bērni” izdevumus.

Vēl viena izstāde tapa, izmantojot SBA, “Pavisam citādas grāmatas”. Ekskursijā Saldus pilsētas bibliotēkā skolēni iepazīnās un izmēģināja savas prasmes grāmatu labošanā. Vairāki bērni apmeklēja *radošās studijas* nodarbības un apgūst prasmes filcēšanā, auduma apdrukā, sveču liešanā, olu marmorēšanā. Ziemassvētkos katrs cepa savu skaistāko piparkūku.

8. Novadpētniecība

Novadpētniecības darba pamatā ir pagasta sabiedriskās un kultūras dzīves hronikas videotēkas veidošana un uzturēšana. Bibliotēkas darbošanās kultūras mantojuma saglabāšanā un kultūrtūrisma attīstībā notiek kopā ar biedrību “Lutriņu Sprīdīši”.

Bibliotēkā izveidots lokālās vēstures materiālu krājums, kurš sistematizēts 37 tematiskajās mapēs. Darbojas pastāvīga grāmatu izstāde “Sveicināti Lutriņos”, katram novadniekam iekārtota atsevišķa mape. Tiek parādīti suvenīri ar Lutriņu vārdu. Pamats lepoties ar 321 DVD, kuros apkopoti visi svarīgākie pagasta dzīves notikumu no 2006.gada.

2018.gada darba prioritāte bija Latvijas 100-gade un ar to saistītie pasākumi ar vienojošu tēmu - Latvija un Lutriņu pagasts. Te jāmin 2 nozīmīgi darbi, kuri saistīti ar Lutriņiem. Ilgākā laika posmā tapa *novadnieku siena* “Lutriņu pagasta novadnieki”, kuras moto ir novadnieces dzejnieces Ārijas Āres teiktais: “ Cilvēku likteņu rakstos ir ievijies Lutriņu vārds”. 39 uzvārdi, ar kuriem pamatoti var lepoties mūsu pagasts! Šo darbu nevarēja sasteigt, jo vācot materiālus un faktus par personībām, nereti nācās konstatēt, ka mainās svarīgi dzīves dati un skaitļi. Tas viss bija jāprecizē un jārod kvalitatīvus foto materiālus. Paldies sadarbībai ar vietējās pamatskolas bijušo muzeja vadītāju K.Jurciku, novadnieku ģimenes locekļiem un J.Rozentāla Saldus vēstures un mākslas muzeja darbiniekiem.

Sadarbojoties ar Lutriņu pamatskolu, īpaši ar 6.klases audzinātāju I.Šilbergu bibliotēka rīkoja konkursu “Ko tu zini par Lutriņu pagastu?”. Meklējot atbildes uz 20 jautājumiem, 6.-9.klašu skolēniem bija dota iespēja padziļināti iepazīt dzimtā pagasta vēsturi, dabu, kultūras mantojumu un nozīmīgas personības. Atbildes uz jautājumiem palīdzēja bibliotēkas izstāde “Sveicināti Lutriņos!” un “Lutriņu cilvēki”, bibliotēkārās stundas un pieminētā *novadnieku siena*. Konkurss bija otrs nozīmīgais notikums novadpētniecībā, atzīmējot Latvijas lielo

Piedalīšanās novadpētniecības konferencē Kuldīgā, ko rīkoja LBB, ar prezentāciju “Novadpētniecības darbs viena darbinieka bibliotēkā”. Konference bija organizēta augstā līmenī, katrs dalībnieks jutās gaidīts. Guvu daudz idejas no kolēģiem.

2018.gada pēdējā ceturksnī uzsākta novadpētniecības rakstu aprakstu veidošana (11 apraksti). Sākums nav viegls, jo prasa lielu precizitāti, stabilas zināšanas aprakstu veidojot, un labu redzi. Ar laiku sapratne veidojas, konsultācijas sniedz Saldus pilsētas bibliotēkas speciālisti. Nopietni jādodomā par novadpētniecības mapju, DVD kolekcijas un intelektuālo spēļu aprakstu pievienošanu kopkatalogā.

9. Projekti

Tabula “Projektu apkopojums”

Projekta nosaukums	Finansētājs	Finansējuma apjoms	Projekta apraksts (īss kopsavilkums)	Atbalstīts/ neatbalstīts
Tabletes vietā-grāmata (3.turpinājums)	VKKF	250	Tikšanās ar rakstniekiem – S.Vensko, L.Blauu	atbalstīts
Tabletes vietā-grāmata (4.turpinājums)	VKKF	500	Tikšanās – ar rakstniekiem E.Gulbi, M.Jakubovsku, I.Gaili, A.Kļavi	atbalstīts
Bērnu žūrija	LNB, VKKF	135	16. gads	atbalstīts

Bibliotēka projektu rakstīšanā un realizācijā jau 13 gadus sadarbojas ar vietējo biedrību “Lutriņu Sprīdīši”. Organizējot literāras tikšanās, projekti tiek iesniegti VKK fondam. Pēdējos 3 gados literatūras un lasīšanas veicināšanas attīstībā no VKKF piesaistīti 2100 EUR.

Ar minētajiem projektiem Lutriņu pagasta bibliotēkas apmeklētāji 2018.gadā iepazinuši 6 iecienītus literātus un viņu daiļradi. Skolēnu vasaras brīvlaikā jaunāko klašu bērniem bija iespēja

kopā ar rakstniecēm E.Gulbi un M.Jakubovsku saturīgi pavadīt brīvo laiku. Tas arī bija bibliotēkas galvenais mērķis, realizējot projekta aktivitātes. Tiek uzklautas lietotāju vēlmes un analizēti lasītāko grāmatu topi. Gandarī, ka pēdējos gados VKK fonds atbalsta mazās pagastu bibliotēkas. Projekts “Tabletes vietā – grāmata” realizēts jau 4 turpinājumos ar 14 literātiem. Rakstnieki ir atsaucīgi. Ar viņu rakstisku piekrišanu ir droša garantija, ka tikšanās notiks. Atļausos citēt rakstnieka Aivara Kļava vēstules fragmentu pēc notikušā pasākuma:

“...Un, godīgi sakot, šī bija viena no visjaukākajām tikšanās reizēm tajās mazajās bibliotēkās. Pārsteidza ieinteresētība, tāpēc tik traki aizrunājos...Paldies par bezgala jauko tikšanos.”, (06.12.2018, e-vēstule).

10. Publicitāte

Lai popularizētu bibliotēkas darbu, tās funkcijas, pakalpojumus un dažādās iespējas, ir jāiekļaujas visa pagasta sabiedriskajā dzīvē. Vispusīgi jāinformē par savas iestādes darbu, jo neviens cits to nedarīs. Saziņas līdzekļos - reģionālā avīze *Saldus Zeme*, informatīvais izdevums *Saldus Novada Vēstis* un www.saldus.lv, rubrikā *Kas, kur, kad?*, kuros regulāri tiek ievietoti bibliotēkas paredzētie pasākumi. Sociālajos tīklos www.draugiem.lv bibliotēkai lapa *Lutriņu bibliotēkas dzīve*, kurā ir jaunākā informācija par pasākumiem un foto galerijas. Ar nozīmīgākiem publiskiem pasākumiem tiek iepazīstināti arī Kuldīgas novada avīzes *Kurzemnieks* lasītāji.

Kurzemes novadpētniecības konferencē kolēģiem vadītāja prezentēja Lutriņu pagasta bibliotēkas “Novadpētniecības darbs viena darbinieka bibliotēkā”. Sagaidot Latvijas 100-gadi, bibliotēka kopā ar *radošās studijas* dalībniecēm noorganizēja rokdarbu izstādi “100 darbi Latvijai”. Bibliotēkas publicitāte izpaužas ne tikai rīkotajos pasākumos, bet arī organizētajās literatūras, mākslas un tematiskās izstādēs un popularizējot DVD kolekciju. Katrai izstādei ir pievienota literatūra par attiecīgo tematu.

Bibliotēka savu vārdu popularizē ar suvenīriem – ieaustu vārdu *Lutriņi* grāmatzīmēs (audēja D.Gudrupe) un piezīmju kladēm ar bibliotēkas foto kolāžu uz vākiem (www.klades.lv). Visās minētajās aktivitātēs bibliotēka veido savu pozitīvo tēlu un atpazīstamību ārpus pagasta robežām. Tas ir mārketinga – jāmazina plaša starp bibliotēkas iespējām un lietotāju zināšanām par mūsu darbību. Šie dažādie mārketinga veidi ir bibliotēkas *produkti*, kurus gan fiziskā, gan virtuālajā veidā *pārdod* lietotājiem.

Lutriņu pagasta bibliotēka organizē tikai tādus pasākumus un izstādes pieaugušajiem un bērniem, kuros galvenā loma ir grāmatai un rakstītam vārdam.

Lai nerastos liekas problēmas ar pasākumu publicitāti, tad apmeklētājiem savlaicīgi tiek sniegta informācija afišās un pasākumu laikā par notikuma fotografēšanu un uzņemšanu video, ko izmantos bibliotēkas publicitātes materiālos.

11. Sadarbības tīkla raksturojums

Lai veidotos laba sadarbība ar pagasta pārvaldi, jābūt vispusīgai informētībai no bibliotēkas puses par tiešo darbu, pasākumu organizēšanu, dalība tajos, prezentāciju veidošanu, gan darba braucieniem un darba laika organizēšanu. Pagasta vadība izrāda interesi par bibliotēkas realizētajiem projektiem, piedalās ar līdzfinansējumu (190,00) un projektu aktivitātēs. Reizi mēnesī pagasta iestāžu darbinieki pulcējas vienkopus, lai informētu par padarīto, turpmākajiem darbiem un savas iestādes budžeta naudas plūsmu.

Lai gan vairākus gadus jau netiek būtiski palielināti finanšu līdzekļi nākamā gada budžetam, savstarpējā komunikācijā, tiek ņemtas vērā bibliotēkas vēlmes un jaunu ideju realizēšanas iespējas. Atbalsts jaunu mēbeļu un projektoru iegādē (909,00), bibliotēkas vadītājas profesionālā pilnveidei, (226,00). Minētie finanšu līdzekļi ir iekļauti bibliotēkas budžetā, bet sākums jau ir pagasta vadītāja akcepts. Ar citām pagasta iestādēm – PII, iesaistot sagatavošanas grupu audzēkņus Bērnu žūrijā (32 dalībnieki). Ar kluba vadību neveidojās koleģiāla sadarbība, jo nereti strādā tikai aizvietotājs, kuram nav interese par bibliotēkas pasākumiem. Uzlabojusies sadarbība ar pamatskolas bibliotekāri un konkrēti ar 3.un 6.klases audzinātājiem (tikšanās ar Maiju Laukmani Dzejas dienās, 6.-9.klašu konkurss “Ko tu zini par Lutriņu pagastu”). Bibliotēkas *liel draugi* ir senioru klubs “Cerība” un sociālās mājas “Rūķīši” iedzīvotāji. *Labo darbu nedēļā* bibliotēka ar aktīvistiem sagatavoja Ziemassvētku dāvanas sociālās mājas iemītniekiem, kuri ir čakli grāmatu lasītāji un pasākumu apmeklētāji. Pagasta *radošo sieviešu* studija savām nodarbībām mājvietu atradusi bibliotēkas telpās. Trešdienu vakaros notiek mākslinieciskas nodarbības, kur pulcējas seniores, māmiņas ar bērniem, lai attīstītu un mācīties jaunas radošas idejas. Ieguvums ir abpusējs – bibliotekāre nodarbojas ar bērniem, iepazīstinot ar grāmatu pasauli, attīstot skaļo lasīšanu.

2018.gadā bibliotēkas vadītāja piedalījās 2 profesionālās pilnveides braucienos – Latvijas BB organizētajā uz Dānijas bibliotēkām un Saldus pilsētas bibliotēkas organizētajā uz Lietuvas bibliotēkām.

Abpusēja sadarbība notiek ar kolēģiem pagastu bibliotēkās un semināros.

16.01.2019.

Lutriņu pagasta bibliotēkas vadītāja Ligita Popsujēviča

12. Pielikumi

Dzejas dienas kopā ar M.Laukmani un U.Fridrihsonu

Atbilžu meklēšana konkursam “Ko tu zini par Lutriņu pagastu?”